

HENRI ADELL TROUK

Malíř a houslista

Henri Adell Trouk (asi 1855–1934), nadaný malíř a hudebník, je jednou z významných osobností kultury a umění, které část svého života spojily s Těšínem. Sám z Těšínska nepocházel a na sklonku života region opustil, přesto patří k lidem, kteří si naši pozornost zaslouží.

Narodil se ve Vídni, patrně v rodině vojenského lékaře. Dostalo se mu kvalitního uměleckého vzdělání jak u mistrů hudebních, tak malířských. Studia ho po Vídni a Berlíně zavedla do Paříže. Ve městě strávil 16 let a natolik se sžil s francouzskou kulturou a jazykem, že byl později v Těšíně nazýván přízviskem Pařížan. Také si změnil své německé jméno Heinrich na Henri a začal užívat druhé jméno Adell. Z Paříže přesídlil zpět do Vídně, kde na čas vedl malířskou školu a hudební kurzy, zároveň ale vždy na dlouhé měsíce vyrážel do různých zemí. Působil tak v Německu, Skandinávii, Holandsku, Velké Británii a dvakrát dokonce v Americe.

V roce 1910 se Henri Trouk, nejspíše díky své druhé manželce Olze von Bock, příslušnici slezského šlechtického rodu, objevuje v Těšíně. Manželé zakoupili vilu na nábřeží Olše, jejímž autorem byl slavný těšínský stavitel Kametz. Trouk svůj nový dům pojmenoval Mon Repos, což francouzsky znamená „můj odpočinek“. Vila v Českém Těšíně dodnes stojí, byť není oproti honosnému stavu začátku 20. století k poznání. Jedná se o sídlo Policie ČR na nábřeží Míru, jež dnes nese podobu vtisknutou necitlivou přestavbou z 60. let. Trouk zde otevřel malířskou a hudební školu. Místní noviny kladně kvitovaly jeho světoběžné zkušenosti, lehký, francouzský styl kresby a vysokou úroveň maleb. Muzeum Śląska Cieszyńskiego má ve svých sbírkách mimořádně kvalitní Troukův obraz Františka Josefa I. z roku 1913, který se dočkal četných reprodukcí.

Velký úspěch Trouk slavil se svou houslovou školou. Zájem o ni byl značný a tisk často skloňoval vysokou úroveň koncertů Troukových žáků.

Senzací bylo vystoupení šestiletého žáka Maxe Rostala (1906–1991), jehož veliké nadání Trouk dobře rozpoznal a rozvíjel. Max Rostal pak v roce 1913 vystoupil ve Vídni před samotným císařem a třebaže v Těšíně žil jen jako dítě, proslavil se později ve světě hudby jako „těšínský Paganini“.

Houstnací napětí na Těšínsku po roce 1918 Trouk špatně snášel. Jako vážený občan, plynule hovořící francouzsky, byl intenzivně v kontaktu se členy dohodových delegací, které se snažily těšínskou situaci řešit. Francouzský hrabě Manneville, předseda Mezinárodní plebiscitní komise, dokonce načas pobýval jako nájemník přímo ve vile Troukových. Když došlo k rozdělení Těšínska, opouští Henri Trouk v roce 1920 město a nakonec i Evropu a přesídluje do USA, kde v roce 1934 umírá.

Henri Adell Trouk je osobností, která je v dějinách Těšínska ztělesněním ducha tzv. Krásné epochy Evropy těsně před první světovou válkou. To, že žil a tvořil nejen ve Vídni, Paříži a dalších evropských metropolích, ale i v Těšíně, svědčí o kosmopolitní atmosféře města přelomu století. Symbolické je, že když tato éra končí, Trouk, jako člověk starých časů, město opouští. Příznačný je i osud jeho díla na Těšínsku. Kromě zmiňovaného portrétu císaře je tu dochováno jen pár drobnějších obrazů. Část svých maleb daroval, spolu se svou obsáhlou sbírkou starožitností, městu Český Těšín pro založení městského muzea. Tato sbírka ovšem vzala za své během okupace v době druhé světové války. Nakonec i vila Mon Repos, jež byla načas srdcem umění v Těšíně, je k nepoznání proměněná. Naštěstí alespoň vzpomínka na těšínského Pařížana v posledních letech znovu ožívá.

Vila Mon Repos v dobách největší slávy, výřez z pohlednice r. 1902, dnes sídlo Policie ČR na nábřeží Míru